

Z odborné literatury

Malina L. Antihistaminika a antimalarika v dermatologii. Praha: Maxdorf 2005. 82 stran. ISBN 80-7345-065-8

Tento třetí svazek edice Farmakoterapie pro praxi se stručnou formou zabývá antihistaminiky a antimalariky používanými v dermatologii.

Již v předmluvě editora je zdůrazněna klíčová úloha antihistaminik pro rozvoj farmakologického výzkumu i farmaceutického průmyslu. Je zde vzpomenut Daniel Bovet, tvůrce prvního antihistaminika Anterganu (1942) a nositel Nobelovy ceny za zásadní přínos k moderní farmakologii za rok 1957.

Antihistamika jsou v každodenní dermatologické praxi velmi často preskribována, po kortikoidech a lokálních antimykotických prostředcích nejčastěji. Jsou potřebná u chronických stavů a mohou se podílet na záchraně nemocných ohrožených na životě akutně probíhajícími alergickými reakcemi. Kromě znalostí mechanismů jejich působení je však nutné osvojit si také znalost jejich interakcí s řadou jiných lékových skupin, jejich vedlejší účinky apod.

V části věnované antimalarikům zdůrazňuje autor jejich nezastupitelnost v léčbě některých vzácnějších dermatóz.

Nyní k vlastní publikaci. Výše uvedená problematika je popsána v 11 kapitolách, po úvodu jsou v kapitole druhé popsány vlastnosti a účinky histaminu a typy histaminových receptorů, kapitola třetí je věnována vlastním antihistaminikům a jejich dělení podle farmakologického působení, dále jejich chemickým a farmakologickým charakteristikám. Čtvrtá kapitola stručně pojednává o některých chorobách léčených antihistaminiky. V části Pruriginózní dermatózy je přece jen poněkud spekulativní zařazení psoriázy mezi tato onemocnění. Přínosné jsou další kapitoly věnované kontraindikacím a lékovým interakcím při celkovém podávání antihistaminik H1, stejně jako léčbě antihistaminiky H1 u dětí. Text je zde doplněn účelnou tabulkou s dávkováním. Závěrečná část věnovaná omylům při léčbě antihistaminiky mi svými dvěma větami připadá příliš stručná i na tento typ publikace.

Kapitoly 9–11 jsou věnovány antimalarikům. Je zde popsána jejich chemická struktura a nastíněny možné mechanismy léčebných účinků. Následuje přehled chorob v derma-

tologii léčených antimalariky. Ve skupině zastoupené chronickým diskoidním erytematodem, chronickou polymorfní fotodermatózou a porphyria cutanea tarda jsou antimalarika v podstatě léky první volby. U dalších diagnóz, včetně některých nespecifických granulomů, jsou jen jednou z léčebných možností. Následuje poměrně obsáhlá část věnovaná nežádoucím účinkům antimalarik – včetně poruch zrakové ostroty při jejich dlouhodobějším podávání.

V příručce je i 6 barevných ilustrací několika popsanych dermatóz. Je otázkou, zda tu nejsou spíše na úkor textové části.

Publikace vcelku splňuje požadavky na tento typ odborné literatury a může posloužit k rychlé rámcové orientaci v dané problematice.

*doc. MUDr. Vladimír Vašků, CSc.
I. dermatovenerologická klinika
LF MU a FN u sv. Anny
www.fnusa.cz
e-mail: vladimir.vasku@fnusa.cz*

Doručeno do redakce: 3. 1. 2006

Malina L. Fotodermatózy. 2. rozšířené vydání. Praha: Maxdorf 2005. 206 stran. ISBN 80-7345-039-9.

Publikace se zabývá důležitou součástí dermatologie a ve svém druhém vydání má podstatně rozšířeny části věnované patofyziologii a léčbě fotodermatóz. Problematika je zpracována v 31 kapitolách. Po úvodu ve 2. kapitole autor popisuje fyzikální vlastnosti solární radiace, působení světla na kůži včetně fotochemie kožních biomolekul. V další části věno-

vané klimatologii jsou pro hodnocení radiačních účinků slunce zdůrazněny faktory časové, geografické a meteorologické, jejichž zohlednění je důležité nejen pro terapii fotodermatóz, ale i pro volbu nejvhodnější fotoprotekce. V následujících kapitolách jsou uvedeny technické principy a přehled umělých zdrojů ultrafialového záření – tepelných zá-

řičů, výbojek a zářivek a principy dozimetrie moderními radiometry. Dále je stručně pojednáno o účincích UV záření na kůži; následují kapitoly o melanogeneze a stárnutí kůže pod vlivem světla. Část zabývající se fotoimunologií je zaměřena na dopad záření na různé buněčné typy imunitního systému v kůži, změny na úrovni cytokinů i molekulárně